

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. gruodžio 11 d.
(OR. en)

13976/20

ENER 492
RECH 517
IND 266
CLIMA 348

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2020 m. gruodžio 11 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	13714/20 +COR1
------------------------------	----------------

Dalykas:	Tarybos išvadų „Europos vandenilio rinkos kūrimas“ projektas
----------	--

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados „Europos vandenilio rinkos kūrimas“, kurias Europos Sąjungos Taryba taikydama rašytinę procedūrą patvirtino 2020 m. gruodžio 11 d.

Tarybos išvados

Europos vandenilio rinkos kūrimas

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. PRIMINDAMA, KAD:

- 1.1 2019 m. gruodžio 12 d. susitikime Europos Vadovų Taryba pritarė tikslui ne vėliau kaip 2050 m. pasiekti ES poveikio klimatui neutralumą, ir šiame kontekste atkreipė dėmesį į Europos Komisijos komunikatą dėl Europos žaliojo kurso, kuriuo siekiama, kad iki 2050 m. Europa taptų pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu, spręsti biologinės įvairovės nykimo, taršos problemas ir reformuoti neracionalų išteklių naudojimą pereinant prie labiau žiedinės ekonomikos;
- 1.2 ratifikuodamos Paryžiaus susitarimą ES ir jos valstybės narės susitarė pateikti nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, kad sparčiai sumažintų savo išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį siekiant užtikrinti, kad pasaulio temperatūros didėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, kartu dedant pastangas, kad temperatūros padidėjimas neviršytų 1,5 °C;
- 1.3 2019 m. birželio 25 d. Tarybos išvadose dėl energetikos sąjungos energetikos sistemų ateities siekiant užtikrinti energetikos pertvarką ir laikotarpio iki 2030 m. bei vėlesnio laikotarpio tikslų energetikos ir klimato srityse įgyvendinimą pabrėžiamas saugių ir tvarių mažo anglies dioksido kiekio technologijų, padedančių mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, kūrimas ir diegimas; sektorių susiejimas bei sektorių integravimas; reguliavimo kliūčių šalinimas ir būtinybė įvertinti vandenilio gamybos, visų pirma iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, potencialą, siekiant esamą ES dujų infrastruktūrą kuo geriau panaudoti nuo iškastinio kuro nepriklausomoje energetikos sistemoje;

- 1.4 auga valstybių narių naujausių nacionalinių vandenilio strategijų, taip pat regioninių vandenilio iniciatyvų skaičius ir užmojis, ir svarbu įgyvendinti nuoseklią ir papildomumu pasižyminčią Sąjungos lygmens strategiją;
- 1.5 Europos Komisijos komunikatu dėl ES energetikos sistemos integravimo strategijos ir Europos Komisijos komunikatu dėl neutralaus poveikio klimatui Europos vandenilio strategijos siekiama sukurti integruotą energetikos sistemą, pritaikytą poveikio klimatui neutralumui užtikrinti, ir išdėstomas ES vandenilio veiksmų planas, apimantis tikslus, be kita ko, susijusius su elektrolizerių technologijos išplėtimu ir diegimu, sąnaudų konkurencingumo didinimu, visų pirma elektrolizės būdu gaminamo vandenilio srityje, atitinkama investicijų darbotvarke, pasiūlymais dėl pasiūlos ir paklausos didinimo ir rinkos bei infrastruktūros sistemos elementais – visa tai aprėpiant holistiniu požiūriu į energijos nešiklių ir galutinio vartojimo sektorių geresnės sinergijos potencialą;
- 1.6 Linco vandenilio iniciatyvoje, kurią 2018 m. rugsėjo mėn. parėmė visos valstybės narės ir Europos Komisija, taip pat daug pagrindinių energetikos ir pramonės subjektų, pabrėžiamas tvarios vandenilio technologijos potencialas mažinant daugelio sektorių priklausomybę nuo iškastinio kuro, taip pat potencialas energetikos sistemos ir ilgalaikio ES energetinio saugumo srityje;
- 1.7 Europos švariojo vandenilio aljanso tikslas – stiprinti visos Europos bendradarbiavimą užtikrinant atvirumą, partnerystę, įtraukumą, įvairovę ir skaidrumą ir plėsti vandenilio vertės grandinę visoje Europoje, sukuriant tvirtą projektų bazę, siekiant sukurti neutralaus poveikio klimatui Europą;
- 1.8 Kuro elementų ir vandenilio bendrosios įmonės veikla yra puikaus viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerysčių vandenilio vertės grandinėse, visų pirma mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo tikslais, pavyzdys;

- 1.9 iš Europos Komisijos 2020 m. energetikos sąjungos būklės ataskaitos matyti, kad reikia kovoti su pastebimu investicijų į švarios energijos technologijų srities mokslinius tyrimus ir inovacijas mažėjimu, siekiant sustiprinti ilgalaikį tvaraus augimo potencialą, daugiausia dėmesio skiriant ES pramonės šakoms ir novatoriams, kurie kurs reikiamas švarias technologijas ir galės jas populiarinti visame pasaulyje;
- 1.10 Strateginiame bendriems Europos interesams svarbių projektų forumo „Vandenilio technologijos ir sistemos“ buvo pasirinktos kaip viena iš strateginių vertės grandinių, kurios pasižymi esmine svarba stiprinant ES konkurencingumą ir tvarumą ateityje;
- 1.11 nacionaliniams energetikos ir klimato srities veiksmų planams tenka pagrindinis vaidmuo užtikrinant ekonomikos atsigavimą ir teikiant pirmenybę būtinoms būsimoms investicijoms, kad būtų pasiekti ES 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslai ir ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslas;
- 1.12 iniciatyva „Švari energija ES saloms“ siekiama paspartinti energetikos pertvarką Europos salose;

2. PRIPAŽINDAMA, KAD:

- 2.1 ES su savąja energijos vidaus rinka, įskaitant energetikos teisės aktus, visų pirma dokumentų rinkinį „Švari energija visiems europiečiams“, turi geras galimybes užtikrinti konkurenciją, didesnę energijos vartojimo efektyvumą priemonių diegimą, atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą ir didesnę energetinį saugumą Europoje ir įrodyti savo pasiryžimą kovoti su klimato kaita, kartu gerbiant valstybių narių pasirinkimą spręsti energijos nepritekliaus problemą ir jų suverenų apsisprendimą dėl savo energijos rūšių derinio;
- 2.2 energetikos sektorius atliks svarbų vaidmenį prisidedant prie Europos ekonomikos atsigavimo po COVID-19, būdamas teisingo perėjimo prie tvaraus augimo ir poveikio klimatui neutralumo priešakyje ir panaudodamas modernizavimo ir transformacijos galimybes ir paskatas, sudarant sąlygas privatiems ir viešiesiems investuotojams savo investicinius sprendimus priimti remiantis tuo, kokių technologijų reikės perėjimui prie nepriklausomos nuo iškastinio kuro energetikos sistemos užtikrinti;

- 2.3 energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvumo priemonės, tiesioginis atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas ir elektrifikacija, visų pirma elektrifikacija, grindžiama atsinaujinančiais ištekliais, yra veiksmingos ir ekonomiškai efektyvios priemonės, kurios suteiks didelį postūmį siekiant poveikio klimatui neutralumo visuose atitinkamuose sektoriuose;
- 2.4 esama degalų naudojimo transporto sektoriuje ir kuro naudojimo pramonėje sričių (įskaitant jų naudojimą kaip žaliavą), kuriose priklausomybę nuo iškastinio kuro sumažinti sudėtinga kitu būdu, nei pakeičiant vandeniliu ar vandenilio pagrindu pagamintu sintetiniu kuru, žaliavomis ar cheminėmis medžiagomis;
- 2.5 vandenilio gamyba elektrolizės būdu, ypač naudojant kintančiųjų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, gali suteikti pridėtinės vertės efektyviam ir stabiliam elektros energijos sistemos veikimui, kartu užtikrinant ilgalaikes energijos kaupimo galimybes ir papildomą rinkos ir sistemos balansavimo lankstumą, taip papildant kitas lankstumo galimybes, pavyzdžiui, paklausos valdymą ir energijos kaupimą;
- 2.6 reikia toliau skatinti ateities investicijas į priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir sudaryti joms vienodas sąlygas, be kita ko, peržiūrint ES ATLPs ir atitinkamas ES valstybės pagalbos taisykles;
- 2.7 ES pirmąja mokslinių tyrimų ir plėtros, tvarios energijos technologijų, pvz., elektrolizerių, pramonės inovacijų ir vandenilio naudojimo srityse – visa tai yra svarbios išankstinės sąlygos, kad daugelis energijai imlių pramonės šakų ir kai kurie transporto sektoriai galėtų tvariai ir ekonomiškai efektyviai sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro naujuose investicijų cikluose pereidami prie vandenilio, pageidautina gaminamo iš atsinaujinančiųjų išteklių, naudojant jį kaip žaliavą, kurą arba, kai įmanoma, sintetinių dujų ar skysčių pagrindą;
- 2.8 vandenilio ir jo išvestinių produktų naudojimo būdai gali būti labai įvairūs tais atvejais, kai tiesioginis vandenilio naudojimas neįmanomas, tačiau atsižvelgiant į šiuo metu didelę vandenilio kainą ir ribotas galimybes juo apsirūpinti, pirmenybė turėtų būti teikiama jau beveik komerciniu požiūriu perspektyvioms sritims, kuriose naudojant vandenilį ir jo išvestinius produktus prisidedama prie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo ir šis naudojimas yra efektyvus ir kuriose galima išvengti didelio susaistymo poveikio arba kuriose nėra galimybių kitais būdais sumažinti priklausomybės nuo iškastinio kuro;

- 2.9 vietos vandenilio klasteriai, pavyzdžiui, „vandenilio slėniai“, yra veiksmingas atspirties taškas diegiant saugias ir tvarias mažo anglies dioksido kiekio vandenilio technologijas ir naudojimą didelio masto reikmėms, kartu sukuriant atitinkamas ekosistemas, kad būtų panaudotas ES vertės grandinių potencialas;
- 2.10 tarpusavyje sujungta dujų perdavimo ir laikymo infrastruktūra Europos Sąjungoje ateityje atitinkamais atvejais atveria įvairių galimybių vandenilio perdavimui;
- 2.11 esama įvairių vandenilio transportavimo rūšių, taip pat klasteriais grindžiamų gamybos ir vartojimo metodų, kurie gali pasirodyti esantys veiksmingi ir suteikti patikimas laikymo ir tiekimo galimybes, įskaitant suskystinto vandenilio arba vandenilio, esančio kituose energijos nešikliuose, atvejais;
- 2.12 vandenilio gamybai naudojamos įvairios saugios ir tvarios mažo anglies dioksido kiekio technologijos, kuriomis prisidedama prie spartaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo;
- 2.13 turėtų būti akcentuojamas vandenilis iš atsinaujinančiųjų išteklių, atsižvelgiant į jo svarbą vaidmenį siekiant priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslo, o į papildomą atsinaujinančiųjų išteklių energijos paklausą, atsirandančią dėl vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių diegimo, turės būti atsižvelgta toliau planuojant ir diegiant papildomus atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus;
- 2.14 parama sparčiam vandenilio gamybos pajėgumų didinimui ES ir visame pasaulyje teikia pridėtinę vertę siekiant masto ekonomijos, kad būtų sukurta konkurencinga ir likvidi rinka ir pritrauktos būtinos investicijos;
- 2.15 esama galimybių panaudoti didelį atsinaujinančiosios energijos potencialą ES valstybėse narėse ir ES nepriklausančiose šalyse tokiu būdu ne tik išplečiant ir įvairinant Europos energijos tiekimo bazę, bet ir sukuriant naujas technologijų eksporto rinkas ir padedant trečiosioms šalims energijos pertvarkos srityje;
- 2.16 visų pirma atsižvelgiant į neišvengiamus proceso metu išsiskiriančius teršalus ir siekiant laikinai papildyti atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio gamybą vandenilio rinkos masto padidinimo tikslais, viena iš priemonių mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro šią technologiją pasirinkusioms valstybėms narėms gali būti anglies dioksido surinkimas ir saugojimas (CCS) ir anglies dioksido surinkimas, naudojimas ir saugojimas (CCUS);

3. SKATINDAMA REMTIS:

- 3.1 nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, taip pat specialiosiomis nacionalinėmis vandenilio strategijomis, siekiant nustatyti spartinimo galimybes, keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, rasti bendrus veiklos būdus, skatinti regioninį bendradarbiavimą ir suderinti ES lygmens veiksmus su valstybių narių veiksmiais, kartu atsižvelgiant į jų skirtingas pradines pozicijas ir skirtingą potencialą;
- 3.2 Europos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone ir nacionaliniais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais, kad būtų remiama žilioji pertvarka siekiant naujausių Sąjungos 2030 m. klimato tikslų, ir laikytis ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo, skatinant investicijas į vandenilio eksperimentinių rinkų kūrimą Europoje ir remiant valstybių narių pastangas didinti vandenilio paklausą bei pasiūlą, stengiantis pakeisti energijos nešiklių, pagamintų išmetant daug anglies dioksido, naudojimą;
- 3.3 dokumentų rinkinio „Švari energija visiems europiečiams“ nuostatomis, kuriomis skatinama kurti kilmės garantijas, kad būtų galima geriau atsekti iš atsinaujinančių išteklių pagamintą vandenilį, transporto sektoriuje skatinama naudoti iš atsinaujinančių išteklių pagamintą nebiologinės kilmės kurą, taip pat siekiama papildomumo ir teisingo atlygio už lankstumą bei sisteminės paslaugas, kuriuos gali užtikrinti gerai integruotas vandenilio sektorius;
- 3.4 ES vidaus energijos rinka, siekiant padidinti vandenilio gamybos mastą, kad bendrai būtų užtikrinta masto ekonomija, sudarytos sąlygos įvairiems verslo modeliams ir kartu išplėstos energijos ir žaliavos tiekimo galimybės, sukurtos transporto rūšys ir laikymo infrastruktūra ir, kai tinkama, vartotojams suteikta galimybė pasinaudoti šiuo kuro rūšies keitimu;

- 3.5 Nauja Europos pramonės strategija, kurią Europos Komisija paskelbė 2020 m. kovo mėn., išdėstančia iniciatyvas, kuriomis prisidedama prie dvejosios pertvarkos ir strateginio savarankiškumo siekio kartu išsaugant atvirą ekonomiką, taip pat priemonėmis, teikiančioms pirmenybę ir postūmį iniciatyvoms, kuriančioms darbo vietas, aktyvinančioms novatorišką veiklą ir stiprinančioms konkurencingumą; taip pat naujo pramonės forumo, kuriame bus analizuojamos pramonės ekosistemos ir vertės grandinės ir bendrai peržiūrimos, plėtojamos, spartinamos ir koordinuojamos esamos iniciatyvos, inicijavimu;
- 3.6 ES ATLPS, žengiant link visapusiškos paskatos mažinti išmetamųjų teršalų kieki, monetizuojant šalutinį poveikį ir kartu išvengiant anglies dioksido nutekėjimo ir užtikrinant Europos pramonės konkurencingumą;
- 3.7 ES nustatytomis konkurencijos taisyklėmis, kad, kai būtina, būtų galima plėtoti veiksmingus laikymo ir transportavimo būdus bei infrastruktūros sprendimus;
- 3.8 ES energijos vidaus rinkos teisine sistema ir principais, kad būtų užtikrinta konkurencija, prieinamos kainos ir tiekimo saugumas, nes tai yra pagrindas plėtoti specialiai pritaikytą požiūrį į vandenilio sektoriaus reguliavimą, ir skatinama likvidi ir atvira įeiti konkurencinė ES vandenilio rinka;
- 3.9 galimybėmis pakeisti esamų tarpusavyje sujungtų Europos gamtinių dujų tinklų ir laikymo infrastruktūros paskirtį, kaip potencialiu pagrindu tvariai, ekonomiškai efektyviai ir koordinuotai plėtoti transeuropinę vandenilio infrastruktūrą, kai tinkama, siejant su pagrindiniais gamybos ir vartojimo centrais, kartu pripažįstant, kad vandenilio klasteriai yra parankiausia trumpojo ir vidutinės trukmės laikotarpio alternatyva vandenilio sprendimams diegti;

- 3.10 tarptautinėmis vertės grandinėmis, grindžiamomis patikimais prekybos partneriais ir maršrutais bei esamu tarptautiniu bendradarbiavimu ir esamomis partnerystėmis už Europos ribų, kaip galimybe užtikrinti sąnaudų atžvilgiu konkurencingą atsinaujinančiųjų išteklių vandenilį, taip pat prisidedant prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų pažangos tose šalyse, kartu užtikrinant vienodas ekonomines ir aplinkosaugos sąlygas Europoje vykdomai vandenilio gamybai;
- 3.11 bendradarbiavimo priemonėmis, kuriomis būtų sudaromos sąlygos didelio masto tarpvalstybiniais bendriems investiciniams projektams, kaip, pavyzdžiui, vandenilio srityje vykdomo BEISP atveju, arba remtis bendrais konkursais pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą 2018/2001 vandeniliui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, taip pat naudotis parama, kurią šiam procesui teikia Europos Komisija, koordinuodama pastangas, teikdama gaires ir atsižvelgdama į tai, kad sunku sukurti vandenilio rinką kartu išlaikant tarptautinį konkurencingumą;
- 3.12 naujais partnerystės su tarptautiniais privačiais ir viešaisiais suinteresuotaisiais subjektais formatais, siekiant vandenilio vertės grandinėje sukurti tvarių investicinių projektų bazę, pavyzdžiui, iniciatyvos „Misija – inovacijos“ ir ministrų forumo švarios energijos klausimais kontekste, taip pat, kai aktualu, bendradarbiavimu tarptautinėse institucijose, pavyzdžiui, Tarptautinėje energetikos agentūroje (TEA) arba Tarptautinėje atsinaujinančiosios energijos agentūroje (IRENA);
4. KONSTATUOJA, KAD REIKIA IMTIS ŠIŲ VEIKSMŲ:
- 4.1 Europos Komisija ir valstybės narės turi intensyvinti darbą, susijusį su sektorių integracija, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo didinimą, tiesioginę elektrifikaciją ir vandenilio, visų pirma iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, vaidmeniu ir indėliu į priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, ekonomikos gaivinimą ir konkurencingumą;
- 4.2 sparčiai didinti vandenilio rinkos mastą ES lygmeniu tvariu ir ekonomiškai efektyviu būdu, visų pirma orientuojantis į tuos sektorius, kuriuose sunku priklausomybę nuo iškastinio kuro mažinti kitomis priemonėmis, ir pasinaudoti mokymosi kreivėmis, kad laipsniškai gerėtų išlaidų veiksmingumas;

- 4.3 aktyviai plėtoti ES potencialą gauti vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių, naudojant elektros energiją, visų pirma elektros energiją iš ekonomiškai efektyviausių atsinaujinančiųjų išteklių;
- 4.4 skatinti privačias investicijas, *inter alia*, pasitelkiant esamas ES finansų įstaigas, fondus ir priemones, pavyzdžiui, Europos investicijų banką, Tvarios Europos investicijų planą, inovacijų fondą, Europos struktūrinius ir investicijų fondus ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę, taip pat kuriant novatoriškas priemones, tokias kaip sandoriai dėl anglies dioksido kainų skirtumų, prisidedant prie ES 2050 m. ES poveikio klimatui neutralumo tikslo;
- 4.5 parengti toliaregišką ir plataus užmojo veiksmų planą ir strategiją, skirtus poveikio klimatui neutralumui galutinio vartojimo sektoriuose užtikrinti, kiek tai susiję su vandeniliu, taip pat su jo išvestiniais produktais, kuriuose būtų laikomasi sektorinių ir regioninių principų ir reikalaujama lanksčių politikos sprendimų, padedant siekti ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo;
- 4.6 atsižvelgiant į efektyvų ir įperkamą šalies viduje pagaminto ir, jei reikia, importuojamo vandenilio ir jo išvestinių produktų tiekimą, įvertinti infrastruktūros galimybes pagal skirtingus diegimo modelius, taip pat atsižvelgti į poveikį konkurencijos ir reguliavimo sistemų formavimui;
- 4.7 nustatyti integruoto tinklo planavimo metodą visų energijos nešiklių atžvilgiu, atsižvelgiant į gamybą, transportavimą, laikymą ir naudojimą, pageidautina pasinaudojant pakeistos paskirties ES infrastruktūra vandeniliui transportuoti, kartu užtikrinant subsidiarumo principą;
- 4.8 įvertinti specifinius sprendimus ne taip gerai sujungtuose, periferiniuose arba izoliuotuose regionuose, pavyzdžiui salose, siekiant sukurti tvarią vandenilio rinką ir jos atitinkamą infrastruktūrą;
- 4.9 aktyviai naudotis teigiamu šalutiniu vidaus atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio gamybos poveikiu sistemų integravimui, didinant veiksmingumo ir lankstumo galimybes, kartu išvengiant tinklo perkrovos ir taip sudarant sąlygas didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos dalį;

- 4.10 įvertinti reikalavimus rinkos modelio struktūrai, kad vandenilio rinka būtų skaidri, konkurencinga ir likvidi, užtikrinant dujų ir elektros energijos vidaus rinkos vientisumą ir sąžiningus tinklo tarifus, kartu sudarant sąlygas verslo modelių lankstumui;
- 4.11 tinkamai atsižvelgti į paremiamąjį anglies dioksido apmokestinimo vaidmenį, kartu užtikrinant vienodas sąlygas ir tarptautinį konkurencingumą;
- 4.12 užtikrinti vienodas sąlygas atskiriems sektoriams ir energijos nešikliams tinklo mokesčių, fiskalinių mokesčių ir rinkliavų atžvilgiu;
- 4.13 skatinti investicijas į Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis vykdomus mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus, kuriais siekiama išnaudoti vandenilio potencialą, kad būtų padidintas veiksmingumas, ir skatinti Europos, nacionalinių ir regioninių programų sinergiją, padedant siekti ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo;
- 4.14 atsižvelgti į investicijų ciklus energetikos ir pramonės sektoriuose, kad būtų išvengta susaistymo poveikio ir neatsiperkančių investicijų;
- 4.15 sudaryti vartotojams galimybę rinktis, atskleidžiant dujų kilmę, jų CO₂ ir kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodiklius per visą gyvavimo ciklą, įskaitant transportavimą, taip pat jų gamybos būdą ir bendrą energijos rūšių derinį, siekiant nustatyti ES standartą, kartu užtikrinant atsekamumą visoje vertės grandinėje ir pasinaudojant jau įdėtomis standartizacijos pastangomis;
- 4.16 pasinaudoti vidaus vandenilio gamybos potencialu, kartu toliau stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą vandenilio srityje, kad būtų sustiprintos pastangos gaminti ir sudaryti sąlygas importuoti vandenilį, visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių vandenilį, ypač tais atvejais, kai partneriams būdingas didelis atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialas, taip aprėpiant visą vertės grandinę bei siekiant sukurti pasaulinę, konkurencingą, likvidžią ir tvarią vandenilio rinką, kartu mažinant priklausomybę nuo importo;

5. RAGINA EUROPOS KOMISIJA:

- 5.1 stiprinti Europos, kaip inovacijų ir pramonės konkurencingumo lyderės, poziciją, visapusiškai išnaudojant Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) potencialą, stiprinant partnerystes ir užtikrinant pakankamus išteklius būtinų technologijų moksliniams tyrimams ir jų plėtrai bei diegimui, taip pat sudarant palankesnes sąlygas investicijoms, *inter alia*, peržiūrint valstybės pagalbos taisykles;
- 5.2 toliau ekonomiškai efektyviu būdu plėtoti ir įgyvendinti ES vandenilio strategiją, nustatant – pasitelkiant bendras programas – veiksmų plano tikslų įgyvendinimo trajektorijas, kartu atsižvelgiant į prioritetą, teikiamą principui „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, tiesioginiam atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimui ir elektrifikacijai, visų pirma elektrifikacijai, grindžiamai atsinaujinančiais ištekliais;
- 5.3 remti ir palengvinti valstybių narių bendradarbiavimą strateginių vertės grandinių srityje, visų pirma kuriant vieną ar daugiau vandenilio srityje vykdomų BEISP, ir užtikrinti, kad Tarybai būtų reguliariai teikiama naujausia informacija apie pažangą tokių vandenilio srityje vykdomų BEISP ir Europos švariojo vandenilio aljanso srityse bei būtų teikiamos ES valstybės pagalbos taisyklių aiškinimo gairės, visų pirma kiek tai susiję su Komunikato (2014/C 188/02) 23 straipsniu;
- 5.4 sukurti išsamią vidaus gamybos ir importuotų dujinių energijos nešiklių, įskaitant vandenilį ir jo išvestinius produktus, klasifikavimo ir sertifikavimo sistemą, kuri apimtų informaciją apie tvarumą, taip pat jų CO₂ ir kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodiklius per visą gyvavimo ciklą, įskaitant transportavimą, taip pat jų gamybos būdą ir bendrą energijos rūšių derinį, ir užtikrinti atsekamumą;
- 5.5 sukurti patikimą ir veiksmingą Sąjungos metodiką, taikytiną tais atvejais, kai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintiems nebiologinės kilmės skystiesiems ir dujiniams degalams, skirtiems naudoti transporto srityje, gaminti naudojama elektros energija, grindžiamą atitinkamais kriterijais, numatytais Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje 2018/2001, įskaitant papildomumo kriterijus;

- 5.6 nustatyti metodus, kaip išvengti neatsiperkančių investicinių sąnaudų ir užtikrinti, kad perėjimas nebūtų varžomas susaistymo poveikio;
- 5.7 atsižvelgti į galimybę padidinti tiekimo saugumą išnaudojant ES gamybos potencialą, toliau įvairinant importo galimybes ir apskritai mažinant priklausomybę nuo importo, kartu pripažįstant esamų partnerysčių energetikos srityje patikimumą;
- 5.8 skatinti vandenilio klasterių kūrimą visoje ES, visų pirma tuose galutinio vartojimo sektoriuose, kurių priklausomybę nuo iškastinio kuro sumažinti yra sudėtinga, kartu remiant valstybių narių pastangas ilgainiui sujungti šiuos klasterius, prireikus didinant potencialą gamtinių dujų sistemas palaipsniui pertvarkyti į vandeniliu grindžiamas sistemas;
- 5.9 tobulinti pagrindus, kuriais remiantis į dešimties metų tinklo plėtros planą (TYNDP) būtų įtrauktas dujinis vandenilis ir veiksmingos vandenilio, metaninių dujų ir elektros tinklų planavimo integracinės sąsajos;
- 5.10 pasinaudoti būsima Transeuropinio energetikos tinklo (TEN-E) reglamento peržiūra ir suderinti jo turinį su Europos žaliuoju kursu siekiant padėti iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą ir tokiu būdu paremti specialaus vandenilio tinklo plėtojimą, kai tai pagrįsta patikima ir tvaria paklausa, pageidautina remiantis esamos dujų infrastruktūros paskirties keitimu¹, kai tai yra ekonomiškai efektyvus sprendimas;
- 5.11 iš dalies pakeisti Energetikos statistikos reglamentą, kad į energetikos statistiką būtų įtrauktas vandenilis kaip atskiras produktas;
- 5.12 skirti dėmesį paremiamajam anglies dioksido apmokestinimo vaidmeniui ir įvertinti, kaip jis galėtų dar labiau prisidėti prie vandenilio rinkos plėtros;
- 5.13 įvertinti, kaip su mokesčiais ir rinkliavomis susijusios paskatos padeda optimizuoti sistemą ir išvengti netinkamo investicijų paskirstymo;

¹ Šiame tekste kalbama apie esamos dujų infrastruktūros paskirties keitimą. Tai neužkerta kelio galimam dujų infrastruktūros paskirties keitimui, kuris rengiamas ar planuojamas, įskaitant projektus, kuriems suteiktas bendro intereso projekto statusas, ir deramas dėmesys turėtų būti skiriamas jungčių su transeuropiniu dujų tinklu neturinčioms valstybėms narėms.

- 5.14 tinkamai pasinaudoti pagrindiniais energijos vidaus rinkos principais, siekiant užtikrinti konkurencingumą ir tinkamai subalansuotus investavimo signalus plėtojant tikslą atitinkantį požiūrį į besiformuojančių vandenilio rinkų reguliavimą;
- 5.15 deramai atsižvelgti į skirtingų energetikos sistemos dalių sąveiką, kuo geriau pasinaudojant vandenilio ir elektros energijos sektorių abipusiu paremiamuoju poveikiu ir remiant tinklo efektyvumą ir stabilumą;
- 5.16 kartu su valstybėmis narėmis stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą ir plėtoti rinkas, skirtas Europos technologijoms ir biržos prekėms, be kita ko, vertės grandinių, prekybos maršrutų ir bendrų pasaulinių standartų, įskaitant aplinkosaugos standartus ir sertifikavimą, srityse, taip pat valstybių narių tarpusavio prekybos tranzitu per trečiąsias šalis srityje;
- 5.17 užtikrinti, be kita ko, remiantis normomis ir techniniais standartais, gamtinių dujų transportavimo ir laikymo, taip pat vandenilio transportavimo ir laikymo sistemų, įskaitant tarpvalstybinės svarbos ir su trečiosiomis šalimis sujungtas sistemas, sąveikumą;
- 5.18 atsižvelgti į šias Tarybos išvadas persvarstant Valstybės pagalbos energetikos ir aplinkos srityje gaires, padedant siekti neutralaus ES poveikio klimatui 2050 m. tokiu būdu, kad būtų vengiama nederamų konkurencijos iškraipymų ir mažinama valstybių narių varžymosi dėl subsidijų rizika.
-